

Szent mámor

Időpont: 1966. október 23. Szentháromság ünnepe utáni 20. vasárnap

Alapige: Efezus 5,15-21.

Meglássátok annakokáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcsek:

Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok.

Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akaratja.

És meg ne részegedjete bortól, miben kicsapongás van: hanem teljessédjete be Szent Lélekkel,

Beszélgetvén egymás között zsoltárokból és dicséretekből és lelki énekekből, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak.

Hálákat adván mindenkör mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának.

Engedelmesek legyetek egymásnak Isten félelmében.

Ha valami címet szeretnénk adni a mai napra kijelölt szentírási szakasznak, azt kell mondani, valami szent mámorról beszél ez a szentlecke.

Bizonyos: a keresztyén élet nem nyárspolgári élet. Mi a kettőt össze szoktuk téveszteni. Azt gondoljuk, hogy a nyárspolgár magától értetődőleg komolyan keresztyén. Pedig a nyárspolgár lényege: önző, kicsinyes, kényelmes és a tömegben felolvadó ember.

A nyárspolgár csak magával törődik. Magával is azért törődik, mert biztonságos életet akar. Ezért van bizonyos erkölcsi szilárdsága. Nincsenek nagy kilengései. Mert számító ember, ezért mindig kompromisszumokat köt. Feltűnni nem akar, inkább eltűnni akar.

A keresztyén ember ezzel szemben pont az ellenkezője ennek a filiszter típusnak. A keresztyén ember mindig őriz magában valami rendkívüliséget. Ha abban a gondolkörben akarunk maradni, amit a mai szentírási szakasz mond: a keresztyén ember mámoros ember.

Márk evangéliuma 3. fejezetében a 21. versben van egy furcsa megjegyzés Jézus Krisztusról. Az emberek véleményét tolmácsolja Jézus Krisztusról. Azt, hogy nem normális ember, itt úgy fejezik ki, „*hogy magán kívül van*”. Ezért akarják hozzátartozói erőszakkal is hazavinni, hogy véget vessenek nyilvános működésének, igehirdető szolgálatának.

Nem Jézus volt az egyetlen, akinek egész vallásos egyénisége és magatartása erre a félreértésre adhatott okot. Ha az első pünkösdkor figyeljük a keresztyén anyaszentegyház megalakulását, akkor az olvassuk a Cselekedetek könyve 2. fejezetének 13. versében, hogy az a gyülekezet, – nyugodtan így mondhatjuk tömeg – amely a nyelveken szólás jelenségére felfigyel Jeruzsálem utcáin, a piacon, vagy a templom környékén, szívében azzal a véleménnyel hallgatta a tanítványokat: ezek nem józanok, ezek bolondok, ezek részegek! – Péternek nagyon kemény szavakkal kellett figyelmeztetni a népet, hogy azok, akiket ők hallgatnak, nem részegek. Nemcsak azért, mert a napnak olyan korai idejét élik, amikor feltűnés nélkül nem lehetnek ittasak, hanem azért, mert amit szemükkel látnak, fülükkel hallanak, az egy ótestamentumi próféciaának beteljesülése, amit Joel prófétán keresztül mondott az Úr nekik. El fog jönni a Szentlélek és a Szentlélek az Ő csodálatos mámorával fogja megtölteni a tanítványokat.

Még nincs vége annak a sorozatnak, amivel állításunkat igazolni tudjuk. Mikor Pál apostol a Cselekedetek könyve 26,24. tanúsága szerint ott áll Agrippa király előtt a nagy kihallgatáson, akkor nagyon sok dolog fordulhat meg ezen a kihallgatáson. Pál mindent elkövet, nem azért, hogy szabaduljon a fogságból, hanem hogy kihasználhassa az alkalmat, hogy hirdetheti Isten

Igáját Agrippa királynak és Festus helytartónak. Hirdeti nekik nagyon határozottan, keményen Istennek megtérésre hívó üzenetét. Ezután mit olvasunk? Agrippa király ugyan megrendül szívében, de ezt az egész belső megrendülését Festus elintézi azzal: *"Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged örültségbe visz."*

Azóta is újra meg újra visszatér Isten népével kapcsolatban a világnak az az állítása, hogy a keresztyén ember nem normális ember, – enyhén így szokták mondani. Néhol gorombábban mondják s így fejezik ki: bolond. Egyet vállal a keresztyén ember s ez az, hogy ő az Isten bolondja. De ugyanakkor hozzáteszi azt, ha nem az és aki nem az, annál meg is kérdőjelezhető, hogy egyáltalában keresztyén-e, vagy pedig nem.

1. A keresztyén ember mámorosan siető ember.

Az az Ige, amely ezen a vasárnapon előttünk áll, világosan megmutatja, hogy a keresztyén ember mámorosan siető ember. Így kezdődik a szentlecke: *„Meglássátok annakokáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcsek: Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok.”* /15-16. vers/.

Testvéreim! A nyárspolgárnak az a természete, hogy mindig ráér, a keresztyén embernek pedig az a természete, hogy mindig siet. Siet azért, mert tudja, hogy az idő siet és sohasem tudjuk, hogy mikor érkezik el az utolsó óra. Mivel ebben a tekintetben teljes bizonytalanságban vagyunk, ezért akarja az idő alkalmát mindig kihasználni. Az idő mindig alkalom s hogy az alkalom mikor csúszik ki kezünkől, mikor válik számunkra elérhetetlenné, azt mi emberek megállapítani nem tudjuk. Ezért él a keresztyén ember mindig a sürgősség levegőjében.

Figyeljük meg, hogy Isten Igéje az embert ilyen szavakkal biztatja sürgős cselekvésre: azonnal, hamar, még ma. Észrevetted már valamikor, hogy ezek mind olyan szavak, amelyek a tétlen, pihenő, vagy lassú tempójú embert azonnal akcióra akarják serkenteni? Mikor Jézus megállt a fügefá alatt és meglátta annak lombjai között a rejtőzködő Zákeust, aki azért mászott fel a fára, hogy láthassa az arra haladó Jézust, így szólt hozzá: *„Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom.”* (Lk 19,5).

Az embernek hamar kell kihasználnia a Krisztussal való találkozás alkalmát és sohasem szabad elfelejteni, hogy vannak olyan dolgok, amiket ma kell megtenni és holnapra nem lehet elhalasztani. Ugyanis nem tudjuk, hogy megérijük-e a holnapot!

A keresztyén ember életében mindig sürgős az idő! Az idő azért sürgős, mert vagy az én üdvösségemet szolgálja, vagy a felebarátomért és mind a kettő elillanó pillanat. Elillan az alkalom és üdvömet ki tudja keresnem-e, és jön-e még egyszer olyan közel hozzám a felebarátom, hogy úgy ki tudja tártani a szívét az Úr előtt, mint most, s jön-e még egyszer olyan közel hozzánk az Úr, mint most, ebben a pillanatban?! Sohasem tudom azt, hogy a felebarátomnál mikor talál bizonyágtevő szavam nyitott szív ajtajára s nem tudom, mikor csapódik be utoljára az alkalom ajtaja?!

Halál után nincs megtérés! Ez az örökkévalóságot hirdető keresztyén ember életében bizonyosága annak, hogy az időt meg kell becsülni! A keresztyén ember meg is becsüli az időt és kihasználja azt. A ki nem használt idő nem az enyém, az a gonoszé! Ezért akar kihasználni minden lehetőséget és minden időt! A keresztyén ember mámorosan siető ember!

2. A keresztyén ember mámorosan engedelmeskedő ember!

Ha tovább nézzük ezt a szent Igét, azt látjuk: a keresztyén ember mámorosan engedelmeskedő ember. A 17. versben ezt olvassuk: *„Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsetek, mi legyen az Úrnak akaratja.”* A keresztyén ember tehát nem maga

irányítja az életét, hanem hatalmasság alá vetett valaki. Gondolatainak és cselekedeteinek időpontját nem az ő józanul mérlegelő emberi elméje szabja meg, hanem az Úrnak engedelmeskedik. Hatalom alá vagyunk vetve. Nem az a fontos, hogy én mit látok helyesnek és hogy az, amit helyesnek látok, mikor válik időszerűvé életemben. Még az sem fontos, hogy más mit lát helyesnek, hanem az a fontos, hogy az Úr most és itt mit parancsol nekem!

A Bibliában sok példa igazolja ezt. A kánai menyegzőben Jézus csodájának példája mutatja. Jézus szívében meg volt a teljes készség arra, hogy segítsen a borhiány miatt zavarba jutott fiatal páron. Édesanyja is erre kéri őt – mégis nem cselekszik addig, míg erre Istentől utasítást nem kap. És minden jó szándékból és segítőkészségből származó emberi sürgetést elutasít! Milyen megdöbbenően utasítja el, – így is lehetne mondani: rendre, – édesanyját, akinek szeretete sürgeti, de akinek időérzéke nem jár együtt Isten órájával! Erre nem csak a kánai menyegző az egyetlen példa.

Mikor Lázár súlyosan megbetegszik, elküldik a futárt Jézushoz. A nagybeteg akkor még nem halt meg, csak közel volt a halálhoz. A követ megérkezik. Jézust tanítás közben találja, hatalmas sokaság van körülötte. Csendesen odasúgja: Akit szeretsz, beteg, halálán van! Nem az volna természetes, hogy akkor Jézus azt mondja a körülötte lévő sokaságnak: abba kell hagynom a tanítást. Van egy kedves jó barátom, aki súlyos beteg, halálán van, bennem van a reménysége, megyek meggyógyítani?! Ki vette volna ezt zokon Jézustól? Ez olyan nagyon emberi, olyan érthető lett volna! E helyett egyik fülén be, a másikon ki az üzenet, még két napig ott marad. Gyógyítja ott tovább a betegeket, vigasztalja a szomorkodókat s tanít tovább. Két nap múlva mondja: most már megyek Bethániába! Pedig közben megérkezik a hír, hogy Lázár meghalt.

Nem érzel valamit, hogy Jézus óráját nem valami embertől függetlenített abszolút idő kormányozza, hanem az Ő idejét az engedelmesség szabályozza?! Az én órám még nem jött el, mondja egy alkalommal, mikor eljön, nem lehet többé feltartóztatni! De míg el nem jön, szerető szívek könnyölgése is hiábavaló és fenyegetéssel sem lehetne rákényszeríteni, hogy mikor hívják, akkor menjen – Ő akkor megy, mikor az Atya küldi Őt. Más kérdés, hogy Lázár halálos ágyánál nyilvánvalóvá lesz, hogy az emberek azt gondolják, hogy Jézus elkésik, de Ő tudja, hogy nem késett el és Lázár feltámasztása Őt fogja igazolni.

Egy sereg ilyen történetet lehetne mondani. Filep apostolról is azt olvassuk, hogy mikor a samáriai ébredés teljességében kibontakozik, mikor annyi drága lelki szolgálat lenne, hogy meg kellene sokszorozni Filep erejét, bizonságtévő készségét, akkor az Úrtól azt a parancsolatot kapja: menjen el a Gáza felé vezető járatlan útra! Hogy miért? Isten nem mondja meg, Ő feltétel nélkül való engedelmességet kíván! Nincs jogunk megkérdezni: miért?, s azt sem: miért most és miért nem holnap, vagy holnapután s miért nem lehetne későbbre hagyni, mikor az ébredés drága alkalma van ott most?! Filepnek mennie kell – és megy. Az idő pedig mindig az Urat igazolja.

Még csak egy példát mondok. Aki az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvet nyugodtan, figyelemmel olvassa, annak feltűnik az, hogy milyen csodálatos úton-módon jött a keresztyénség Ázsiából Európába. Pálnak esze ágában sem volt, hogy Kisázsából, a keresztyénség őshazájából áthozza ide. El is indul második missziói útján, hogy végiglátogassa a kisázsiai keresztyén gyülekezeteket. Mi történik? Egy mondattal találkozunk az útnak leírásában: „... *de nem ereszté őket a Lélek*” (ApCsel 16,7). Pál elkészítette tervét, pontosan meg volt szabva, merre fog menni, milyen gyülekezeteket fog meglátogatni, mennyi időt tölthet ott, milyen szolgálatokkal. Egyszer csak keresztülhúzza az Úr az egész tervet. Nem tudjuk, hogy milyen mozdulattal, nem tudjuk, hogy mit cselekedett Isten azért, hogy Pál kisázsiai tervei ne valósulhassanak meg. Egyesek azt mondják, hogy súlyos betegsége akadályozta meg őt útjában. De ez nem lényeges. Itt arról van szó, hogy Isten kényszeríti, hogy mindig másfelé menjen. Eredeti terve szerint Kisázsianak szárazföldi belső részeibe megy és jön egyik akadály

a másik után. Nem tud egyik, majd másik gyülekezetbe sem eljutni. Megint próbál kerülő úton indulni, nem tudjuk, mik voltak az akadályok, tény az, hogy Pál apostol ennek a kényszernek állandóan engedelmeskedve, egyszer csak ott találja magát a tengerparton Troasban. És azon az éjszakán az engedelmes Pálnak megjelenik az Úr és azt mondja: menj át Macedóniába, vidd át a keresztyénséget Európába! (ApCsel 16,9).

Milyen csodálatos dolog, hogy Pálnak az Úr parancsolatával szemben nincsenek ellenvetései! Az ellenvetés gondolatát nem akarja úrrá tenni maga fölött! Nem mondja: ő jobban tudja, miképpen kell beosztani a munkát, hogy először a kisázsiai meglévő keresztyénséget kell megerősíteni s csak azután lehet új munkaterületeket keresni. Ő mámorosan engedelmeskedik. Azért használom ezt a kifejezést, mert kikapcsolja a saját értelmi képességét, nem gondolkozik azon, hogy mi a helyes, mi a jó, mi a célja mindennek, Pál csak egy fölött gondolkozik: mi Isten akarata? Amint egyszer csak világos lesz előtte, hogy néki Európába kell átvinni az evangéliumot, nem gondolkozik, vajon értelmes munkaerővel való gazdálkodás-e, hogy a meglévő keresztyén gyülekezeteket elhanyagolja és a zsidók közül átvigye a pogányok közé az evangéliumot, mert a keresztyén ember az ő tanítása meg életpéldája szerint ilyen mámorosan engedelmeskedő ember.

3. A keresztyén ember mámorosan beszélgető és felelő ember.

Ha tovább olvassuk az Igét a 18-19. versben ezt olvassuk: „... *meg ne részegedjete bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesejete be Szent Lélekkel, beszélgetvén egymás között zoltárookban és dicséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak.*” Ennek a két versnek ezt a címet adtam: a keresztyén ember mámorosan beszélő ember.

Akinek megtelik a szíve Szentlélekkel, annak megtelik a szája beszéddel. Pál apostol olyan példát használ, amit nem tudunk, hogy hol látott életében, de mióta bor van e világon, azóta mindig voltak mámoros emberek. A mámoros ember példáját veszi elő, s figyelmezteti olvasóit arra, hogy a mámoros ember, ha nem is ez az alaptermészete, két dolgot mindig csinál: egyik az, hogy szívesen beszél, a másik az, hogy szívesen énekel.

Emberek, akik máskor olyan hallgatók, olyan nagyon megrágnak a mondatokat, mielőtt kimondanák, most olyan felszabadult szívvel, a bőbeszédűségben jelentkeznek mámoruk. De nemcsak a beszédben, hanem az énekekben is jelentkeznek ez a mámor. Úgy érzi, hogy amivel tele van a szíve, azt nem tudja teljesen elmondani, nem tudja olyan maradék nélkül elmondani, mint ahogy gondolja, ahogy mondani szeretné. S akkor a kocsmában rágyújt valami nótára, amivel úgy gondolja, ki tudja fejezni azt vagy a szöveggel, vagy a melódiával, ami a szívében benne van.

Péter apostolnak az a meggyőződése, hogy azoknak az embereknek, akik a Szentlélek kitöltésének drága ünnepén azt mondták az apostolokról: ezek részegek, van valami igazuk. Csak abban nincs, hogy ők bortól, pálinkától részegedtek meg, hanem abban van igazuk, hogy szent mámor vett rajtuk erőt. Ez a szent mámor a hallgató embert beszédessé, az énekelni nem szokott, talán nem is tudó embert egyszerre elkezdi énekre kényszeríteni. Látod: ez nem megy Szentlélek nélkül! E szent mámor nélkül a Szentlélek elmegy tőlünk! *”Meg ne részegedjete bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesejete be Szent Lélekkel, beszélgetvén egymás között zoltárookban és dicséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak”.*

4. A keresztyén ember mámorosan hálálkodó ember.

Bár inkább formai kérdés, de Pál apostol mikor ezt a levelet írja, ebben a formában élő tartalomnak is követelő szót ad, ezért beszél a 20. versben így: *„Hálátat adván mindenkor*

mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának.” A keresztyén ember mámorosan hálálkodó ember. A hálálkodás olyan belső magatartás, amikor a szívnek teljességéből szól a szája. A keresztyén ember mámorosan hálálkodó ember. Semmi sem természetes neki, hanem minden kegyelem. Ha természetes lenne, nem hálálkodna miatta, de mivel kegyelem, nem győz betelni a köszönettel.

Javíthatatlan optimista, az a meggyőződése, hogy ami nem látszik jónak, az később mindig jónak bizonyul és az áldás mindig el van rejtve, nem lehet azonnal az első pillanatra észrevenni. A keresztyén ember mikor megtanulta az optimizmusnak ezt a leckéjét, minden rosszban látja a jót. Megtérése előtt csak panaszkodni tudott, megtérése után csak hálálkodni tud mindenért.

5. A keresztyén ember mámorosan szolgáló ember.

Végül a mai szentírási szakasznak az utolsó verse ez: *„Engedelmesek legyetek egymásnak Isten félelmében.”*

Azt a címet adtam ennek a versnek: A keresztyén ember mámorosan szolgáló ember. Az ember általában uralkodni akar, a szolgálat nem ízlik neki. Emberi lényének méltóságát akarja kifejezni az uralkodásban és úgy gondolja, hogy a szolgálat méltatlan emberi méltóságához. A keresztyén ember pedig szolgálni akar, szolgálni akar embernek Isten félelmében, alázatos testvériséggel.

Jézus, mikor a tanítványok lábait nagycsütrőkön este megmosta, az Úrnak engedelmeskedik.

Tudom nagyon jól, hogy azt szokták mondani: a keresztyén ember józan. Igen, a keresztyén ember józan ember, de ez nem jelenthet félkeresztyénséget nála. Aki csak félig akar keresztyén lenni, az egyáltalában nem keresztyén! Félig keresztyénnek lenni nem érdemes! A mámoros keresztyénség az egyedül józan keresztyén emberi magatartás!

Nem tudjuk, hogy vajon mi lehetett az oka, a vezérgondolata azoknak, akik a Szentháromság ünnepe után való 20. vasárnapra ezt a szentírási szakaszt jelölték ki. Én nem tudok szabadulni attól a gondolattól, hogy ez azért történt, mert ez a vasárnap mindig az őszi időszakra esik. Amikor ez Igének kiválasztása történt, ebben valami szerepe lehetett annak: kezdődik, vagy folyamatban van ebben az időben a szüret és a szürettel együtt a mámor, a részegség emberhez méltatlan magatartása. Mikor Pál ezt a efezusi levelet megírta, vagy egy ilyen időszakban írta, vagy ilyen időszak előtt s az állt lelki szemei előtt. De tény az: ebben az Igében arra akar bennünket figyelmeztetni, hogy a keresztyén ember szüreti ember, akit megtelít az Isten kegyelme, akit mámorossá tesz Isten szerelme, s aki boldog, hogy ezt tevékenységével, szavaival, bizonyágtételével és egész szolgáló életével meg tudja mutatni ennek a magát józannak gondoló, de az ördög és a bűn igézetében élő embervilágnak!

Ámen.